

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคล
หรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

โดย

วิโรจน์ ฆ้องวงศ์
นักกฎหมาย ป.ป.ช.

ที่มา

มาตรา ๓๐๓/๗ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลาง และการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ที่มา (ต่อ)

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอัน เป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนด มาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มี อำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้ (วรรคสี่)

มาตรการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๑. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี)

๒. บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญาเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร (บังคับใช้วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕)

เหตุผลและความจำเป็นในการออกประกาศ

- ❖ การจัดหาพัสดุของหน่วยงานรัฐใช้เงินของแผ่นดิน (งบประมาณ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ หรือรายได้ของหน่วยงานรัฐ)
- ❖ การดำเนินการที่ผ่านมามีการทุจริตแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทำให้รัฐเสียหาย
- ❖ มีการสมยอมในการเสนอราคา ไม่แข่งขันอย่างเป็นธรรม จ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้ได้เป็นคู่สัญญา

เหตุผลและความจำเป็นในการออกประกาศ (ต่อ)

- ❖ นักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการ
ทำความผิด ละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่

บทอาศัยอำนาจ

มาตรา ๓๐๓/๗ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูล รายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลาง และการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่ มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็น คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่ เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชี บดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของ รัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทอาศัยอำนาจ (ต่อ)

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอัน เป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนด มาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มี อำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้ (วรรคสี่)

ใช้บังคับกับ

๑. บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน ของรัฐ

- บุคคลธรรมดา
- นิติบุคคล (ทั้งตามกฎหมายไทย , กฎหมายต่างประเทศ)

๒. หน่วยงานของรัฐ

- ส่วนราชการ
- รัฐวิสาหกิจ
- องค์การมหาชน
- หน่วยงานอื่นของรัฐ

วันใช้บังคับ

ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ขอบเขตการใช้บังคับ

ผู้ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่าย

- ใช้บังคับบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ

ประเภทของสัญญา

๑. สัญญาที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุหรือการพัสดุตามระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุ (ไม่รวมถึงสัญญาทางธุรกิจ)

๒. สัญญาสัมปทาน

๓. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัย

๔. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

* กรณีที่มีการแก้ไขสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญภายหลังประกาศฯ มีผลบังคับใช้ คู่สัญญาต้องยื่นบัญชีรายการรับจ่ายด้วย

มูลค่าของสัญญา

- ปีแรก (๑ เม.ย. ๕๕ - ๓๑ มี.ค. ๕๖) ใช้บังคับกับสัญญาที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๒ ล้านบาท
- ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๕๖ เป็นต้นไป ใช้บังคับกับสัญญาที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๕ ล้านบาท

ข้อยกเว้นการใช้บังคับ

๑. ไม่ใช้บังคับกับสัญญาที่ได้ทำก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ เว้นแต่มีการแก้ไขสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เช่น

(๑) ข้อตกลงเรื่องรูปแบบ ปริมาณ จำนวน ราคา

(๒) การขยายเวลา งดหรือลดค่าปรับ

(๓) การปรับ

(๔) การประกันความชำรุดบกพร่อง

๒. ไม่ใช้บังคับกับกรณีคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเป็นหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น ปตท. การบินไทย เป็นต้น

ข้อยกเว้นการใช้บังคับ (ต่อ)

๓. ไม่ใช่บังคับกับคู่สัญญาที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และไม่มีตัวแทนหรือผู้แทนในประเทศ แต่มีการส่งมอบหรือให้บริการในประเทศ และหน่วยงานของรัฐได้ชำระเงินตามสัญญาให้แก่คู่สัญญาออกไปต่างประเทศโดยตรง

วิธีการใช้จ่ายเงินของคู่สัญญา

ต้องรับจ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน
เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินสดในแต่ละครั้งจำนวนไม่เกิน
๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

บัญชีแสดงรายรับรายจ่าย (ค่านิยาม)

- บัญชีแสดงรายรับรายจ่าย หมายถึง บัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินของโครงการตามสัญญาที่บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญากับหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำและยื่นต่อกรมสรรพากร

- รายรับ หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้สัญญาได้รับจากหน่วยงานของรัฐ อันเนื่องจากการได้ปฏิบัติตามสัญญาหรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญา หรือรายรับอื่นๆ ที่กำหนดไว้ให้ผู้สัญญาได้รับ

- รายจ่าย หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้สัญญาได้จ่ายไปทั้งสิ้นเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาหรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญา

วิธีการยื่นและระยะเวลาการยื่น

- ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายต่อกรมสรรพากร โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามกำหนดระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีบุคคลธรรมดาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

(ก) หากการรับจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดเสร็จสิ้นภายในปีเดียวกันให้ยื่นพร้อมกับการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

(ข) หากการรับจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดมิได้เสร็จสิ้นภายในปีภาษีเดียวกัน ให้ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละปีภาษี พร้อมกับการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของปีภาษีนั้น

(๒) นิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

(ก) กรณีการรับจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดเสร็จสิ้นภายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ให้ยื่นเมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีพร้อมกับการยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคลของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

(ข) กรณีการรับการจ่ายเงินตามสัญญาทั้งหมดมิได้เสร็จสิ้นภายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ให้ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายซึ่งประกอบด้วยรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี พร้อมกับการยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคลของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

❖ จะต้องยื่นจนกว่าจะสิ้นภาระผูกพันตามสัญญา (สิ้นสุดการประกันผลงาน)

วิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการรับจ่าย

❖ กรมสรรพากรสามารถนำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการไปใช้ประกอบการตรวจสอบบัญชีบุคคลประจำปีของนิติบุคคลหรือตรวจภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคล และหากพบว่าอาจมีการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในโครงการใด ให้รายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ พร้อมส่งเอกสารหลักฐานและความเห็นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

การตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๑. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบหรือไต่สวนแล้ว
ปรากฏว่าคู่สัญญามีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของ
รัฐ หรือแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนใน
สาระสำคัญ

๒. กรณีจำเป็นต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงิน หรือ
การชำระภาษีเงินได้

(๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(๒) กรณีจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลในเรื่องดังกล่าว ให้นำระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินมาใช้บังคับ

บทกำหนดโทษ

บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐผู้ใด
ไม่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการตามประกาศนี้ หรือ
แสดงไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญให้ถือว่าเป็น**ผู้ขาด**
คุณสมบัติที่จะเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

มาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ

๑. ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของบุคคล หรือนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาและเงื่อนไขให้คู่สัญญาต้องปฏิบัติ ดังนี้

(ก) บุคคลหรือนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาต้องไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ไม่แสดงบัญชีรายรับรายจ่าย หรือแสดงบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ

(ข) บุคคลหรือนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐซึ่งได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) ต้องลงทะเบียนในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลางที่เว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

มาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ

(ค) คู่สัญญาต้องรับจ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน เว้นแต่การรับจ่ายเงินแต่ละครั้งซึ่งมีมูลค่าไม่เกินสามหมื่นบาทคู่สัญญาอาจรับจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

๒. ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) ของกรมบัญชีกลาง บันทึกข้อมูลของคู่สัญญาที่ต้องแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายในระบบอิเล็กทรอนิกส์

มาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ

๓. หน่วยงานของรัฐใดที่มีได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบัญชีกลาง (e-Government Procurement : e-GP) ให้รายงานข้อมูลของกลุ่มสัญญาที่ต้องแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรมสรรพากร

๔ . ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐก่อนนิติสัมพันธ์กับบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งได้มีการระบุชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อก่อนว่าเป็นกลุ่มสัญญาที่ไม่ได้แสดงบัญชีรายรับรายจ่าย หรือแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ เว้นแต่บุคคลหรือนิติบุคคลนั้นจะได้แสดงบัญชีรายรับรายจ่ายตามประกาศนี้หรือได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และมีการตั้งเพิกถอนรายชื่อจากบัญชีดังกล่าวแล้ว

สรุปหลักเกณฑ์ที่คู่สัญญาต้องปฏิบัติ

๑. จัดทำและยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายต่อกรมสรรพากร (ตามแบบแนบท้ายประกาศ)

๒ . บันทึกบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นรายโครงการ (ไม่ต้องยื่น)

๓. เก็บรักษาเอกสารหลักฐานประกอบไว้ ณ สถานที่ประกอบการ หรือที่อยู่อาศัยของคู่สัญญา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาสัญญา หรือการตรวจสอบหรือไต่สวน ตามข้อ ๑๓ เสร็จสิ้น

๔. ใช้จ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน เว้นแต่ใช้จ่ายเงินไม่เกินสามหมื่นบาท

๕. ลงทะเบียนในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง

แบบแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการ

- ต้องให้ทราบรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไร ขาดทุน ของโครงการ
- ต้องนำไปสู่การตรวจสอบเส้นทางทางการเงินได้
- ต้องไม่เป็นภาระต่อผู้ประกอบการมากเกินไป
- แบบนั้น ต้องสามารถจะประมวลผลได้เบื้องต้น ว่าโครงการมีลักษณะผิดปกติหรือไม่ เช่น
 - มีการรับจ่าย เป็นเงินสดมากอย่างมีนัยสำคัญ
 - มีกำไร หรือขาดทุน มาก อย่างมีนัยสำคัญ
- บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย
-

แบบแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการ

๑. แบบ บช.๑ ข้อมูลทั่วไป

๒. รายการที่ ๑ เพื่อทราบต้นทุน กำไร ของโครงการ

๓. รายการที่ ๒ รายการจ่ายโดยตรงตามสัญญา

(มีทั้งหมด ๒๐ ประเภท) โดยให้ระบุวิธีการจ่าย ดังนี้

(๑) เงินสด

(๒) ธนาคาร

(๓) ค้างจ่าย

(๔) รายการอื่น

๔. รายการที่ ๓ บัญชีเงินฝากธนาคารที่ใช้ (ให้ระบุมา

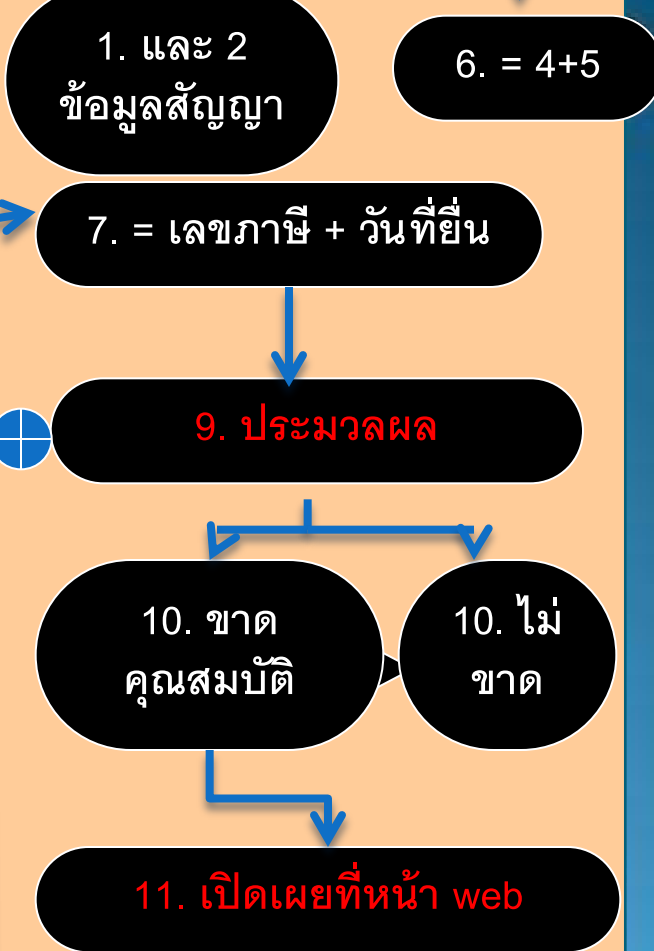
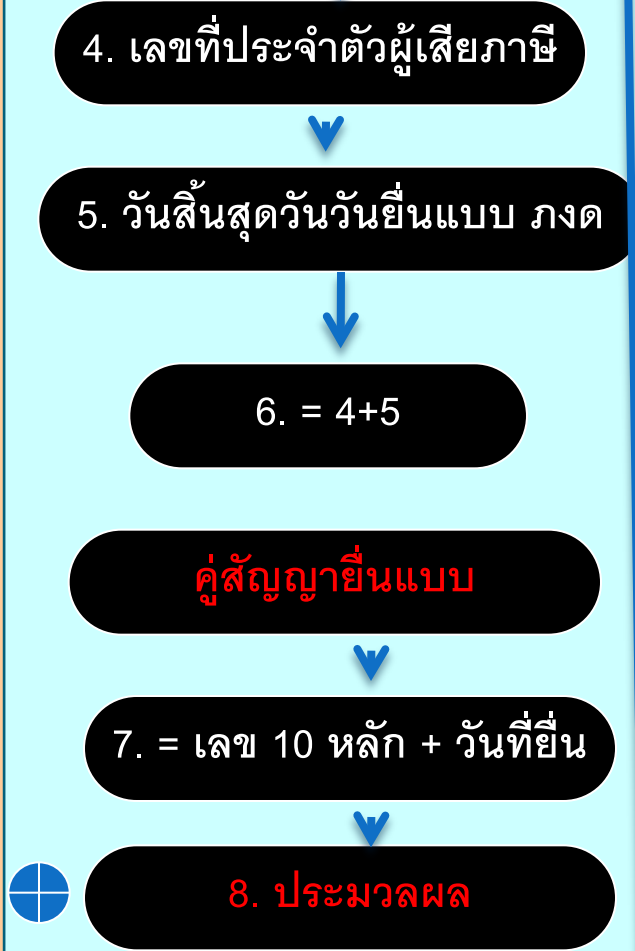
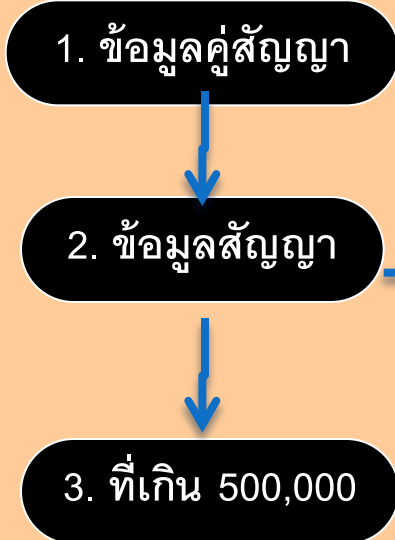
ทั้งหมด)

การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

ระบบ e GP (กรมบัญชีกลาง)

สรรพากร

ป.ป.ช.

จบการบรรยาย

ขอบคุณ